

SENAT RP

ZAPIS STENOGRAFICZNY

Posiedzenie
Komisji Nauki, Edukacji i Sportu (5.)
w dniu 1 lutego 2012 r.

VIII kadencja

Porządek obrad:

1. Przygotowanie projektu uchwały z okazji 120 rocznicy urodzin wielkiego matematyka Stefana Banacha.

(Początek posiedzenia o godzinie 16 minut 35)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Kazimierz Wiatr)

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Proszę państwa, chciałbym omówić sprawy organizacyjne, zanim otworzę właściwe posiedzenie, ponieważ jest prośba ze strony Ministerstwa Edukacji Narodowej, ażebyśmy zaczęli z rozpoczęciem posiedzenia, bo oni są w drodze; to może zająć około dziesięciu minut. Mam, nie ukrywam, dwie sprawy do Komisji Nauki, Edukacji i Sportu. Jeżeli członkowie Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej nam by zezwolili, to o tych dwóch sprawach byśmy powiedzieli. Zezwalają. Nie ma senatora Góreckiego, ale ja myślę, że jego nieobecność nie będzie uchybieniem.

Pierwsza sprawa. Chciałbym powiedzieć, że Komisja Nauki, Edukacji i Sportu będzie miała całodzienne spotkanie dotyczące budżetu 8 lutego. Korespondencja została rozesłana, ja pozwoliłem sobie, zresztą pisałem to w liście elektronicznym, przydzielić pewne tematy, biorąc pod uwagę zgłoszone propozycje i własne rozeznanie. Rozumiem, że to jest ważne.

Sprawa druga jest sprawą trochę proceduralną i jeśli można, to ja bym ją w tym momencie umieścił w odrębnym posiedzeniu naszej komisji. Otóż wpłynęły do mnie wnioski dotyczące ogłoszenia roku 2012 rokiem Banacha z racji tego, że w tym roku, a dokładnie 30 marca, przypada sto dwudziesta rocznica jego urodzin. Ja odbyłem rozmowy z panem marszałkiem Borusewiczem, który powiedział, że już jest Rok Uniwersytetów Trzeciego Wieku i to wystarczy, i namawiał mnie, żeby ogłosić miesiąc Banacha.

Ja przygotowałem stosowną uchwałę, ale ograniczyłem się tylko do uchwały okolicznościowej, już bez nazywania miesiąca, żeby tutaj może nie przesadzać. Rocznicą urodzin Stefana Banacha mija 30 marca, a posiedzenie Senatu odbędzie się w dniach 28–29 marca. Ja mogę odczytać przygotowaną uchwałę, ale myślę, że gdyby Komisja Nauki, Edukacji i Sportu wyraziła wolę poparcia tej uchwały i upoważniła mnie, jako przewodniczącego, do dalszych kroków proceduralnych, to ja bym złożył stosowne dokumenty.

Czy jest taka wola komisji? Tak.

W takim razie myślę, że odbędziemy to w ten sposób, że ja otworzę posiedzenie komisji, przedstawię tę sprawę, następnie ją przegłosujemy i zamkniemy posiedzenie komisji. W międzyczasie przybędzie pani minister edukacji narodowej.

W takim razie ogłaszam...

Co? Nie może tak być?

(Głos z sali: A lista?)

Lista? No to zaraz zrobimy listę. Nie mamy listy teraz, tak? Widzimy, kto siedzi na sali, to policzymy się i potem te osoby podpiszą listę obecności.

Proszę państwa, w takim razie ogłaszam rozpoczęcie posiedzenia Komisji Nauki, Edukacji i Sportu Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, poświęconego uchwale Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z okazji 120 rocznicy urodzin wielkiego matematyka Stefana Banacha.

Ja odczytam ten tekst i następnie podejmiemy uchwałę, ponieważ i tak nie ma jeszcze pani minister i czekamy.

„Stefan Banach, genialny polski matematyk, urodził się 30 marca 1892 roku w Krakowie. Dzieciństwo miał trudne, już w dzieciństwie wykazywał ogromne zdolności matematyczne i lingwistyczne. Mając piętnaście lat, utrzymywał się z udzielania korepetycji.

Trudna sytuacja materialna i życiowa spowodowały, że Stefan Banach nie ukończył studiów wyższych. Był samoukiem. Jego niezwykły talent matematyczny odkrył profesor Hugo Steinhaus, dzięki któremu w 1920 roku otrzymał stanowisko asystenta na Politechnice Lwowskiej. W tym też roku doktoryzuje się, a w roku 1922 habilituje i zostaje profesorem Uniwersytetu im. Jana Kazimierza we Lwowie. W roku 1924 zostaje wybrany członkiem korespondentem Polskiej Akademii Umiejętności.

Rok 1922, w którym Stefan Banach ogłosił drukiem swoją rozprawę doktorską, uważany jest przez wielu matematyków za przełomowy w historii matematyki XX wieku. Ogłoszona rozprawa stworzyła bowiem ostatecznie podstawy analizy funkcjonalnej będącej nowym, niezwykle płodnym, działem matematyki. Okazało się bardzo szybko, że ma ona istotne znaczenie dla rozwoju nie tylko samej matematyki, ale i dla innych nauk ścisłych, a szczególnie dla fizyki kwantowej. Stefan Banach uważany jest przez cały świat za jednego z największych matematyków naszego stulecia. Opracował on główne pojęcia i twierdzenia analizy funkcjonalnej, a wyrażenia takie, jak przestrzeń Banacha, znane są każdemu matematykowi i fizykowi na całym świecie.

Stefan Banach był wielokrotnie namawiany do wyjazdu z Polski na bardzo atrakcyjnych warunkach. Namawiał go do tego między innymi tuż przed wojną John von Neumann (twórca teorii gier i informatyki), przyjeżdżając trzykrotnie w tym celu ze Stanów Zjednoczonych do Polski, oraz amerykański twórca cybernetyki Wiener. Stefan Banach zawsze odmawiał. Z całą pewnością wyjazd uchroniłby go od ciężkich przeżyć w okresie okupacji i przedłużył

mu życie. I tak na przykład w latach okupacji niemieckiej, aby ratować swoje życie, musiał zostać karmicielem wszy. Nadwężone w czasie okupacji zdrowie spowodowało, że nie zdążył przenieść się do Krakowa na przygotowaną dla niego katedrę na Uniwersytecie Jagiellońskim i zmarł we Lwowie w sierpniu 1945 roku. Został pochowany na Cmentarzu Łyczakowskim.

Zasługi Stefana Banacha i aktualność jego postaci są wielorakie. Najważniejsze to ogromny wkład do rozwoju nauki światowej i do budowy polskiej szkoły matematycznej. Niezwykle ważne było przełamanie kompleksu poczucia niższości Polaków w naukach ścisłych. Stefan Banach pokazał, że mimo niesprzyjających warunków materialnych i ówczesnego zapóźnienia naukowego Polski można osiągać wyniki na najwyższym poziomie światowym. Jest on ciągle doskonałym wzorem do naśladowania polskiego świata nauki i dla naszej młodzieży.

Mamy przekonanie, że podjęcie przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej uchwały z okazji 120 rocznicy urodzin wielkiego matematyka Stefana Banacha w istotny sposób przybliży jego sylwetkę oraz zainspiruje wiele osób i całe środowiska do żmudnej, ale owocnej pracy naukowej. Będzie też okazją do namysłu nad rolą matematyki w rozwoju intelektualnym i mentalnym, szczególnie w procesie edukacji młodego pokolenia, nie tylko w obszarze nauk ścisłych i technicznych.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej «Monitor Polski».

Ja rozumiem, że ten tekst będzie jeszcze podlegał poprawkom.

Bardzo proszę, Panie Profesorze.

Senator Michał Seweryński:

Ja chciałbym tylko zasugerować taką dość oczywistą poprawkę, bo tu jest chyba niedopatrzenie. W tekście są słowa „naszego stulecia”, trzeba by napisać „XX wieku”, bo teraz jest jednak inny wiek. Ja pomijam jakieś uwagi stylistyczne, ale tam było „naszego stulecia”.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Kiedy czytałem, to się zawahałem, ale zawsze możemy nasze stulecie określać jako okres od 2012 do 1912 r. Tak że tutaj znak zapytania.

Bardzo proszę, Panie Profesorze.

Senator Witold Gintowt-Dziewałtowski:

Drobna poprawka językowa. Tam są obok siebie dwa słowa: „intelektualnym” i „mentalnym” – to o jedno za dużo.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Proszę państwa, ponieważ ten tekst i tak będzie podlegał obróbkom, więc ja proponuję...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Proszę bardzo.

Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Mirosław Reszczyński:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Proponowałbym żeby zrezygnować ze sformułowania mówiącego o trudnym dzieciństwie, bo ono sugeruje, że aby zostać dobrym matematykiem, trzeba mieć trudne dzieciństwo. To po pierwsze.

Po drugie, skoro już wymieniamy nazwisko Wiener, to wypadłoby też dodać imię, bo to jakoś dziwnie brzmi. Wszyscy mają imiona w tym tekście, poza tym jednym biednym Wienerem. No i to wszystko.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Dziękuję bardzo. Dobrze.

Proszę państwa, ja proponuję przegłosować podjęcie inicjatywy i upoważnienie przewodniczącego komisji, a dalej to już procedura będzie zgodna ze zwyczajem. Zatem mogą głosować tylko członkowie Komisji Nauki, Edukacji i Sportu.

Kto jest za tą inicjatywą? Proszę o podniesienie ręki. (8)

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję bardzo.

Proszę państwa, omówiliśmy sprawę uchwały z okazji sto dwudziestej rocznicy urodzin Stefana Banacha, a zatem wyczerpaliśmy porządek naszego posiedzenia.

Zamykam posiedzenie Komisji Nauki, Edukacji i Sportu.

Dziękuję bardzo.

(Koniec posiedzenia o godzinie 16 minut 40)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Nauki, Edukacji i Sportu

Data posiedzenia: 1 lutego 2012 r.

Nr posiedzenia: 5

Posiedzeniu przewodniczył: przewodniczący komisji senator Kazimierz Wiatr.

Porządek posiedzenia: 1. Przygotowanie projektu uchwały Senatu RP z okazji 120. rocznicy urodzin wielkiego matematyka Stefana Banacha.

W posiedzeniu uczestniczyli: – senatorowie członkowie komisji: Tadeusz Arłukowicz, Ryszard Bonisławski, Henryk Cioch, Ryszard Górecki, Stanisław Hodorowicz, Ryszard Knosala, Andrzej Misiołek, Michał Seweryński, Piotr Wach, Kazimierz Wiatr, Edmund Wittbrodt, Józef Zajac,

– Kancelaria Senatu, Biuro Legislacyjne: legislator Mirosław Reszczyński.

Przebieg posiedzenia:

Ad 1. Przewodniczący komisji senator Kazimierz Wiatr poinformował, że środowisko akademickie zwróciło się do komisji z wnioskiem o podjęcie inicjatywy, mającej na celu uczczenie matematyka Stefana Banacha, należącego do najwybitniejszych – obok Mikołaja Kopernika i Marii Skłodowskiej-Curie – luminarzy europejskiej nauki. Senator Kazimierz Wiatr dodał, że 30 marca 2012 r. mija 120. rocznica urodzin Stefana Banacha.

Następnie przedstawił projekt uchwały.

Komisja przyjęła projekt uchwały (8 głosów za, przy braku głosów przeciw i wstrzymujących się). Do reprezentowania komisji w dalszych pracach nad tym projektem uchwały upoważniony został senator Kazimierz Wiatr.

Konkluzja: Komisja przyjęła projekt uchwały z okazji 120. rocznicy urodzin wielkiego matematyka Stefana Banacha.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingsową.